

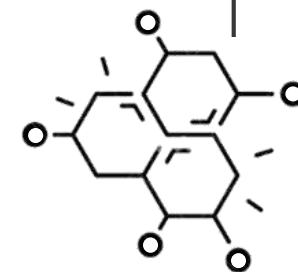

Палладін

Олександр Володимирович

(1885–1972)

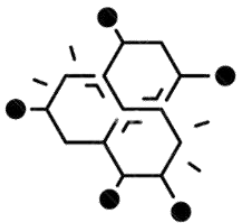
140 років з дня народження видатного біохіміка, академіка, президента Академії наук України, засновника та першого директора Українського біохімічного інституту, завідувача кафедри фізіологічної хімії Харківського медичного інституту

Олександр Володимирович Палладін народився 10 вересня 1885 р. у Москві в родині відомого науковця, професора Харківського, Варшавського та Петербурзького університетів, академіка В.І. Палладіна. Після закінчення гімназії юнак вступає на фізико-математичне відділення Петербурзького університету

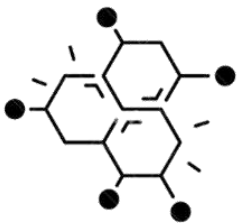
Під час навчання Олександр захоплюється фізіологією, тому поєднує науку з роботою в лабораторії видатного фізіолога І.П. Павлова. Нагороджений золотою медаллю за працю з фізіології спинного мозку, виконану під керівництвом свого вчителя, професора М.Є. Введенського

Шлях у науку

У 1909 р. після завершення університету Олександр Палладін залишається на кафедрі фізіології для підготовки до професорського звання. У тому ж році вирушає у наукове відрядження до Гейдельберзького університету для удосконалення знань

По поверненню з Німеччини Олександр Володимирович працює у Петербурзі на кафедрі фізіології Жіночого педагогічного інституту (1909–1916), читає лекції на Вищих жіночих сільськогосподарських курсах (1914–1916), одночасно працює над магістерською дисертацією, яку захищає через рік

Харківський період (1916–1931)

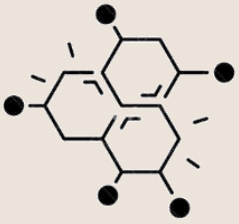

У 1916 р. Олександр Володимирович обраний професором кафедри фізіології Новоолександрійського інституту сільського господарства та лісоведення.

У 1917–1921 р. він читає лекції з основ біохімії у Харківському університеті

У 1921–1931 рр. вчений завідує кафедрою фізіологічної хімії Харківського медичного інституту (нині – Харківський національний медичний університет). Його курс лекцій з біохімії склав основу «Підручника фізіологічної хімії» (1924), який витримав 25 видань різними мовами. З 1938 р. – «Підручник біологічної хімії»

У 1923 р. з ініціативи професора при кафедрі створено науково-дослідну кафедру біохімії, яку він очолює

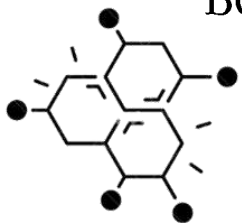
У 1925 р. в Харкові відкрито Український біохімічний інститут. Його засновником і першим директором стає професор О.В. Палладін (з 1931 р. – Інститут біохімії Академії наук УРСР, Київ). Саме у Харківський період вчений заснував наукові напрями, які стали основою сучасної біохімії, молекулярної біології, теоретичної і практичної медицини – біохімія м'язової діяльності, вітамінів, харчування і спорту, порівняльна й еволюційна біохімія, нейрохімія

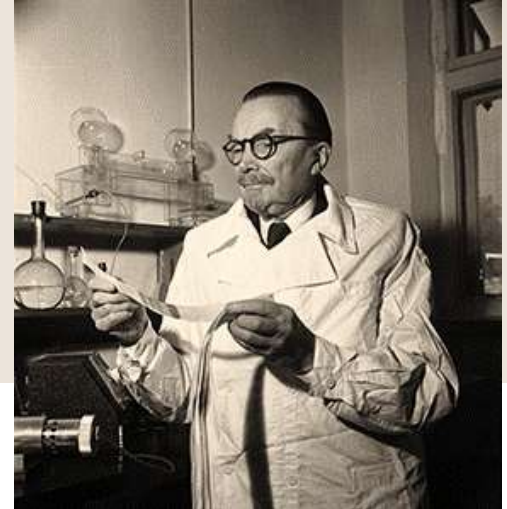
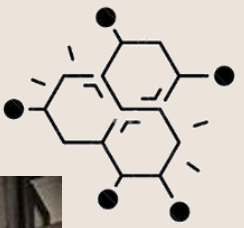
Наукове визнання та громадська діяльність

У 1926 р. за видатні наукові досягнення Олександр Володимирович обраний членом–кореспондентом Всеукраїнської академії наук, вчений отримав ступінь доктора біологічних наук

Того ж року за редакцією О.В. Палладіна виходить друком 1 том «Наукових записок українського біохімічного інституту» – попередник «Українського біохімічного журналу»

У 1928 р. вчений започаткував Українське товариство фізіологів, біохіміків і фармакологів, що згодом увійшло до Всесоюзного товариства, і був його головою до 1958 р.

У 1930 р. видатний вчений обраний членом Президії Всеукраїнської академії наук (ВУАН)

У 1931 р. Український біохімічний інститут Народного комісаріату освіти УРСР переведено з Харкова до Києва та включено до складу Академії наук під назвою Інститут біохімії АН УРСР

З 1934 до 1939 р. О.В. Палладін – секретар Президії АН УРСР

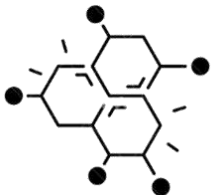
У 1934 р. з ініціативи Олександра Володимировича на біологічному факультеті Київського університету створено кафедру біохімії, яку він очолював до 1954 р.

Організатор науки та винахідник

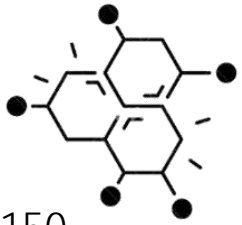
У 1935 р. видатному біохіміку присвоєно почесне звання – Заслужений діяч науки УРСР. З 1939 до 1946 р. О.В. Палладін працює першим віце-президентом АН УРСР

Під час Другої світової війни, у 1942–1945 рр., науковець синтезує і впроваджує у медичну практику вікасол – препарат, який зупиняє кровотечу та прискорює загоювання ран

У 1942 р. за видатні наукові досягнення вчений обраний дійсним членом АН СРСР, у 1944 р. – академіком АМН СРСР. У 1946–1962 рр. – обіймав посаду президента Академії наук УРСР

«Нейрохімік планети»

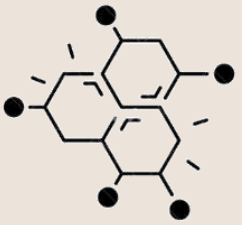
За 60 років наукової діяльності академік підготував 150 докторів і кандидатів наук. Він є автором близько 70 підручників, наукових посібників і монографій, майже 600 наукових статей

Олександр Володимирович гідно представляв вітчизняну науку за кордоном – був учасником майже усіх міжнародних фізіологічних конгресів і форумів

О.В. Палладін брав участь в установчих зборах Організації Об'єднаних Націй, розробці її статуту. У 1969 р. на 2-му Всесвітньому конгресі нейрохіміків у Мілані академіку вручено одну з чотирьох золотих медалей «Нейрохімік планети»

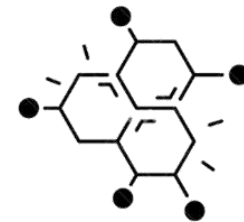
Фундатор української школи біохімії

У лютому 1969 р. в останньому інститутському наказі Олександр Володимирович писав:

«Залишаючи посаду директора, створеного мною у 1925 році Інституту біохімії, який я очолював упродовж сорока трьох років, бажаю інституту бути, як завжди, передовим і з кожним роком завойовувати нові висоти біохімії, підіймаючи свою наукову роботу на все вищий рівень...»

О.В. Палладіна вважають засновником української школи біохімії – одного з найважливіших розділів хімічної науки. Академік удостоєний найвищих державних і міжнародних відзнак, серед яких – звання Героя Соціалістичної Праці, ордени та почесні медалі

Серце видатного біохіміка зупинилося 6 грудня 1972 р. Похований Олександр Володимирович Палладін на Байковому кладовищі у Києві

Ім'я академіка присвоєно НДІ біохімії НАН України, на честь вченого та громадського діяча названо один із проспектів столиці

Національна Академія Наук України щорічно нагороджує вчених премією імені Палладіна за досягнення в галузі біохімії та молекулярної біології

66

***Праці О.В. Палладіна
та література про нього
з фондів Наукової бібліотеки
Харківського національного
медичного університету***

99

612.3 П

Палладин А. В.

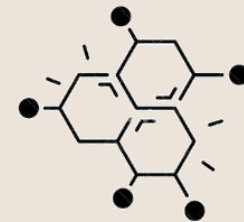
Научныя основы народнаго питанія:
физиологическіе очерки / А. В. Палладин ;
ред. В. И. Таліев. – Харьков : Союз, 1919. – 200 с.

612.4 П

Палладин А. В.

Омоложение / А. В. Палладин. – Харьков :
Путь просвещения, 1923. – 89 с.

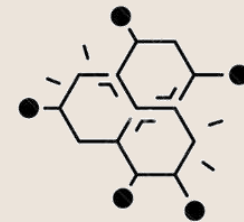

612.3 П
Палладин А. В.
Основы питания : физиологические очерки
/ А. В. Палладин. – Харьков : Научная мысль, 1922.
– 185 с.

612.3 П
Палладін О. В.
Основи живлення : фізіологічні нариси / О. В. Палладін.
– Харків : Державне видавництво України, 1926. – 200 с.

612.4 П

Палладин А. В.

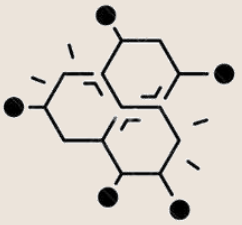
Механика жизни. Нервная система и внутренняя секреция / А. В. Палладин. – 2-е доп. изд. – Харьков : Путь просвещения, 1923. – 56 с.

613.23 П

Палладин А. В.

Руководство к анализу пищевых продуктов / А. В. Палладин, Н. П. Собянин ; под ред. Б. И. Словцова. – Москва ; Петроград : Госиздат, 1923. – 319 с.

612.015(02) П

Палладин А. В.

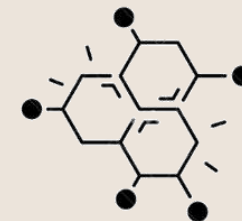
Учебник физиологической химии : для студентов и врачей / А. В. Палладин. – 3-е перераб. и доп. изд. – Харьков : Научная мысль, 1928. – 439 с.

612.015(02) П

Палладин А. В.

Учебник физиологической химии : для студентов и врачей / А. В. Палладин. – 4-е перераб. и доп. изд. – Харьков : Научная мысль, 1930. – 451 с.

612.015(02) П

Палладин А. В.

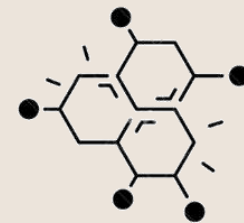
Учебник биологической химии / А. В. Палладин.
– 9-е пересмотр. и доп. изд. – Москва ; Ленинград
: Биомедгиз, 1938. – 512 с.

612.015(02) П

Палладин А. В.

Учебник биологической химии / А. В. Палладин.
– 12-е пересмотр. и доп. изд. – Москва : Медгиз, 1946.
– 530 с.

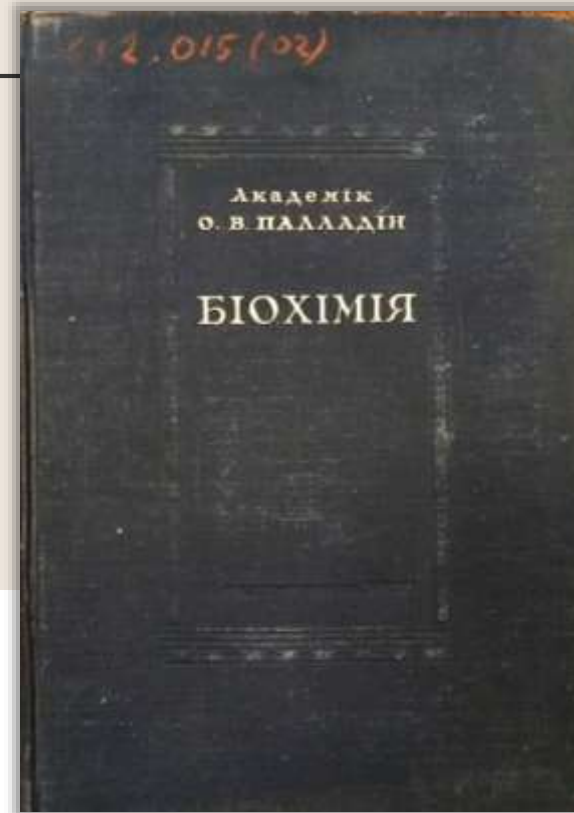

612.015.6 П

Палладин А. В.

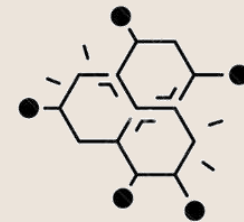
Химическая природа витаминов / А. В. Палладин.
– 3-е перераб. и доп. изд. – Киев : Изд-во АН УССР,
1941. – 69 с.

612.015(02) П

Палладин О. В.

Біохімія : підручник для студентів / О. В. Палладин.
– 6-е вид., перероб. і доп. – Київ : Державне медичне
видавництво, 1949. – 452 с.

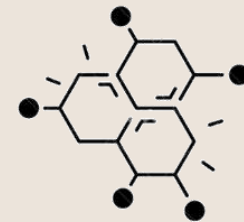

612.015.8 П
Палладин А. В.
Вопросы биохимии нервной системы
/ А. В. Палладин. – Киев : Наукова думка, 1965.
– 185 с.

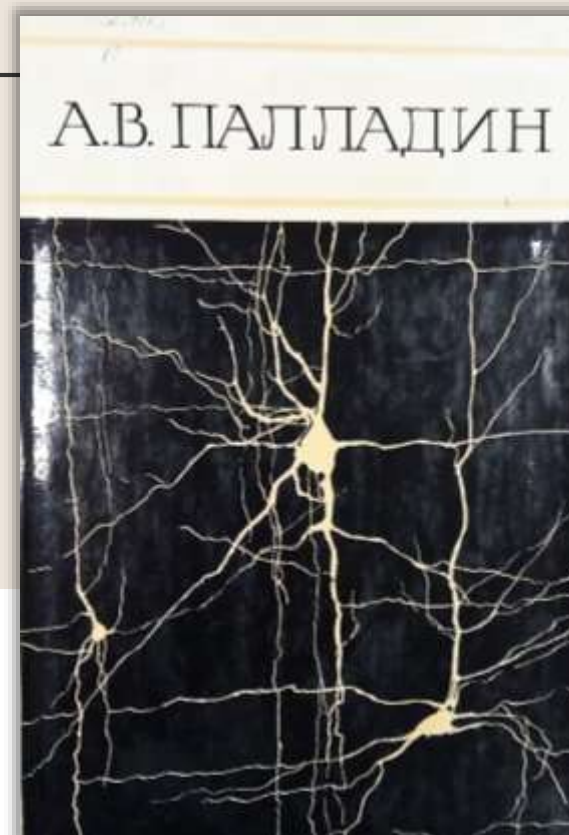
612.87 П
Палладин А. В.
Белки головного мозга и их обмен / А. В. Палладин,
Я. В. Белик, Н. М. Полякова. – Киев : Наукова думка,
1972. – 315 с.

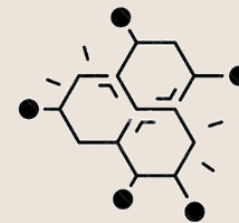
612.015.8(063) В

Третья Всесоюзная конференция по биологии нервной системы : сборник докладов / под ред. А. В. Палладина, Г. Х. Бунятына. – Ереван : Изд-во АН АССР, 1963. – 625 с.

612.015 П

Палладин А. В.
Избранные труды / А. В. Палладин. – Киев : Наукова думка, 1975. – 451 с.

61(092) У

Утевський А. М.

Олександр Володимирович Палладін

/ А. М. Утевський. — Київ : Наукова думка, 1975. — 135 с.

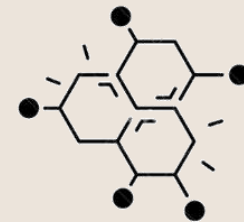
61(092) П

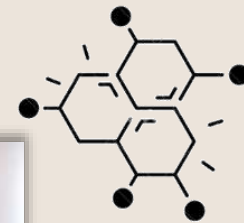
Полякова Н. М.

Александр Владимирович Палладин. Документы.

Фотографии / Н. М. Полякова, Я. В. Белик,

И. Н. Власенко. — Киев : Наукова думка, 1985. — 168 с.

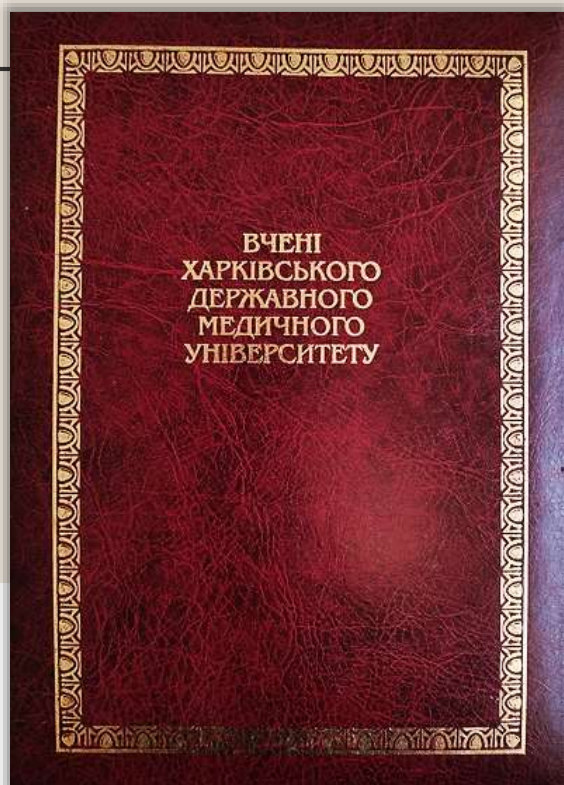
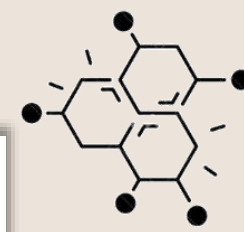

Данилова В. М. Становлення наукової школи О. В. Палладіна з функціональної нейрохімії (Харківський період – 1925-1931 рр.) / В. М. Данилова, Р. П. Виноградова // Український біохімічний журнал. – 2010. – Т. 82, № 3. – С. 101-109.

Комісаренко С. В. Вибрані сторінки з життя і творчої спадщини Олександра Володимировича Палладіна: до 125-річчя від дня народження / С. В. Комісаренко, В. М. Данилова // Український біохімічний журнал. – 2010. – Т. 82, № 4. – С. 128-142.

61(092) В

Наконечна О. А.

Палладін Олександр Володимирович

/ О. А. Наконечна // Вчені Харківського державного медичного університету. – Харків, 2003. – С. 192-193.

61(09) В

Петрова З. П. Палладін Олександр Володимирович / З. П. Петрова

// Вірні клятви Гіппократа: розповіді про тих, хто є взірцем для прийдешніх поколінь лікарів / за ред. В. М. Лісового, В. А. Капустника, Ж. М. Перцевої. – Харків : ХНМУ, 2020. – С. 451-452. – Режим доступу: <http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/28094>

Підготували:

Л.В. Скрипченко

С.А. Кравченко